

Titel**Ønskekuglen**

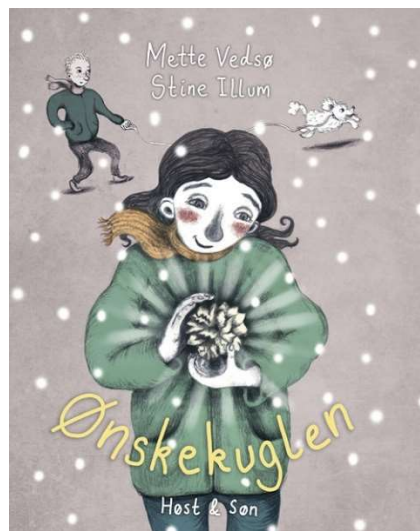
Tema: Skilsmisse, sorg, venskab
Fag: Dansk
Målgruppe: 4.-6. klasse

Data om læremidlet:

Papirbog: Forfatter Mette Vedsø og illustratør Stine Illum, Høst&Søn 2020 .

Vejledningen her giver forslag til, hvordan der på mellemtrinnet kan arbejdes med tegneserieromanen "Ønskekuglen" af Mette Vedsø og Stine Illum. I vejledningen er der fokus på teksters vendepunkter, indlevende og meddigtende skriveøvelser samt at give eleverne mulighed for at udtrykke deres tanker om skilsmisse i en lille samtalepodcast.

Introduktion til læreren

Ønskekuglen er Mette Vedsø og Stine Illums billedfortælling om pigen Vera, hvis far forelsker sig i en anden kvinde og dermed knuser den genkendelige familiehverdag for Vera og hendes mor. Der venter en mørk og trist tid i en ny by, hvor Vera hverken kan finde ro i nye venskaber, farens nye liv eller morens sorg. Til jul skriver Veras klasse ønskelister, og på Veras liste står både en lille hvid hvalp, nye venner og at far vender tilbage til familien. For at undgå at nogen ser listen, krøller Vera den sammen, og ønskekuglen bliver derefter katalysator for en ny retning i Veras liv.

Billedfortællingen leverer et loyalt børneportræt af Vera, der over tid finder sine egne ben i en ny begyndelse, de voksne har valgt.

Faglig relevans/kompetenceområder

Den pædagogiske vejledning involverer både kompetenceområdet **Læsning, fremstilling og fortolkning**. Det nye, eleverne skal lære, kan udtrykkes i følgende læringsmål:

- Eleverne kan danne sig et overblik over en lang fortælling ved at arbejde med tekstens vendepunkter.
- Eleverne kan gennem tre små skriveopgaver (SMS-korrespondance, dagbog og tegneserieopslag) give udtryk for deres indlevelse og forståelse af teksten.
- Eleverne kan lave en 3-5 minutters samtalepodcast i WeVideo, hvor de præsenterer klassens gode råd til forældre om skilsmisse.

Vejledningens konkrete udformning

Vejledningen organiserer sig omkring litteraturarbejds traditionelle tre faser:

Før I læser

Se det første afsnit af dokumentarserien *Delebørn* som optakt til arbejdet med *Ønskekuglen* (der linkes direkte til serien på *Ønskekuglens* post). Lad eleverne tale om det, de umiddelbart blev optagede af. I kan også tage udgangspunkt i nogle af spørgsmålene herunder:

Hvilke forskellige måder at bo på, lagde I mærke til?

Hvad giver børnene udtryk for, at de er glade for ved deres liv som delebørn?

Hvad kan være svært som delebarn?

Hvad har børnene brug for, at de voksne gør/ikke gør i skilsmisssituationer?

Det kan måske være en idé at "smage" på disse ord sammen. De kan fungere som en sproglig ressource i arbejdet med *Ønskekuglen* og temaet skilsmisse. Tal om betydningen af ordene, lav sætninger med dem, stav dem og brug dem undervejs, når det giver mening.

skilsmisse	papforældre	deleordning
weekendfar/weekendmor	afsavn	fast base
forældresamarbejde	omstille sig/tilpasse sig	stabilitet
byttedage	opdragelse/regler	

Mens I læser

Lad eleverne oplevelseslæse første del af bogen "fra jul til jul" (side 7-57)

Tekstens vendepunkter

Saml op på den foreløbige læsning ved at tale om, hvad et vendepunkt i en historie er. Giv eventuelt eleverne det nedenstående eksempel. Det er vigtigt at gøre klart, at der ikke er tale om rigtig eller forkert udfyldning af arket. Det er i selve samtalen om, hvad der *kunne* være et vendepunkt, opgavens kvalitet ligger.

Man kan også tale om, at det samme vendepunkt kommer til at betyde flere ting. Fx kunne der lige så godt at have stået: Veras far bliver forelsket i en anden. Det kommer til at betyde, at Veras mor bliver deprimeret eller at Vera mister kontakten til sin far osv.

Vendepunkter	Det kommer til at betyde ...
Veras far bliver forelsket i en anden.	Vera og hendes mor skal finde et nyt sted at bo, arbejde og gå i skole.
	Veras mor bliver deprimeret.
	Vera mister kontakten til sin far.
Vera ...	

Fortsæt samtalen om vendepunkter efter side 161 og igen efter side 241, og udfyld eventuelt arket sammen i klassen.

Lad eleverne oplevelseslæse anden del af bogen "fra jul til sommer" (side 61-161).

Skriveopgaver

I anden del af bogen lægges der op til, at eleverne skal producere tre små tekster, der viser deres forståelse af handlingsforløbet og deres tanker om Veras situation.

Tekst 1: En SMS-korrespondance mellem Vera og en af hendes veninder fra den gamle skole. Der er tre benspænd:

A: SMS'erne skal handle om Jack og Linda. Vi skal altså høre Veras tanker om, hvordan det går med at få nye venner.

B: Du skal bruge SMS'ers sprog, stavemåde og emojis.

C: Du kan enten bruge app'en TextingStory eller tegne en SMS-dialog med talebobler.

Tekst 2: En dagbogsside i Veras dagbog – skrevet om aftenen efter julemarkedet side 126. Der er tre benspænd:

- A. Dagbogssiden skal både fortælle om nogle af de tanker og følelser, du kender fra bogen – og nogle af de tanker, som du *forestiller* dig, at Vera har.
- B. Du skal bruge 5 af de følgende 10 ord: Ønskekugle, tulipaner, overraskelse, julemarked, hvalpen, Ryan, tatovering, lodsedler, smuk, boksekamp.
- C. Du skal sætte din dagbogsside op som en rigtig dagbog med: dato, kære dagbog, hilsen, små tegninger – og så skal du skrive i hånden.

Tekst 3: Et tegneserieopslag – du vælger selv et sted i del 2, hvor du vil tilføje et opslag (altså mellem side 61 og 161). Der er tre benspænd:

- A: Opslaget skal bestå af 1-3 billedrammer.
- B: Du skal efterligne Stine Illums ”streg”. Det vil sige, du skal prøve at efterligne måden, hun tegner mennesker på, måden hun bruger farver på, måden hun laver tale- og tænkebobler på, og måden hun laver tekstfelter med forklaring på. Du kan eventuelt bruge et stykke bagepapir til at ”kopiere elementer” fra tegneserieromanen.
- C: Det skal handle om det, du synes er mest interessant ved historien.

Lad eleverne oplevelseslæse sidste del af bogen "Og endelig bliver det sommer" (side 165-241).

Saml eventuelt op ved at sætte tre post its på tavlen med følgende ord:

Lad eleverne tale så frit som muligt om ordene fra den sidste del af fortællingen, således at samtalen går i den retning, eleverne trækker den. Opfordr eleverne til at bygge videre på eller kommentere hinandens udsagn, så læreren siger så lidt som muligt.

Efter I har læst

Samtalepodcast

Der lægges op til, at eleverne i mindre grupper laver en kort samtalepodcast om klassens gode råd til forældre om skilsmisse, fx i programmet WeVideo, der er en del af Skoletubepakken. Det er meget nemt og intuitivt at arbejde med dette podcastværktøj, og der findes rigtig gode instruktionsvideoer på skoletube, der gør det nemt at komme i gang. Eleverne skal både tage udgangspunkt i deres erfaringer fra "Delebørn" og "Ønskekuglen" – og hvis de vil: Eventuelle personlige erfaringer.

Produktionsordren kunne lyde således:

Produktionsordre

Forestil jer, at I skal lave en lille podcast til podcastserien *Børnepanelet*. I serien taler tre børn hver gang sammen om et emne, der er vigtigt for dem. Denne gang er emnet skilsmisse. I skal lave en samtalepodcast på 3-5 minutter, og I skal fordele rollerne **vært, Vera fra Ønskekuglen** og **1-2 personer fra dokumentaren Delebørn**. Lytterne er forældre.

Værten skal byde velkommen, introducere emnet skilsmisse og derefter styre samtalen ved at stille spørgsmål til de øvrige medvirkende.

Vera og børnene fra Delebørn skal ud fra værtens spørgsmål fortælle om deres oplevelser og tilsammen give gode råd til forældre, der skal skilles.

Podcasten indledes og afsluttes med en jingle.

35

Værten kunne eksempelvis sige ting som:

Velkommen til podcasten "Børnepanelet". I dag skal vi tale om ...

Det er vigtigt for børn at tale om skilsmisse, fordi ...

Vi er så heldige at have besøg af ...

Start med at fortælle, hvornår blev dine forældre skilt ...

Hvordan havde du det, da ...

Hvad ville du ønske, dine forældre havde gjort, da ...

Hvis du skal komme med et godt råd til forældre ...

Vera og de andre børn kunne sige ting som:

Jeg var meget vred, fordi ...

Jeg kunne simpelthen ikke forstå at ...

Jeg reagerede på den måde fordi ...

Jeg ville ønske, at mine forældre ...

Vores liste over gode råd til forældre, lyder sådan her: ...

Supplerende materialer

- *Delebørn – de to hjem (1)*, 30 minutter, DR1, 2017, ID nr.: TV0000104625